

SIMON
ROZENDAAL

‘17,5 miljard euro fossiele subsidie’ - trap er niet in!

Het opwekken van stroom kost een paar cent per kilowattuur. U en ik betalen tussen de twintig en dertig cent als het uit een stopcontact komt. Stroom gaat dus vijf tot tien maal ‘over de kop’, zoals het in de horeca wordt genoemd.

Een deel is verklaarbaar: na het opwekken moet stroom worden getransporteerd en daar moet voor worden betaald. Maar verder is het ordinaire belastingheffing. Nou ja, zolang de overheid doet waarvoor ze is bedoeld – kinderen opleiden, ons beschermen tegen idioten die tachtig rijden in een winkelstraat met zebrapaden (bij mij om de hoek, de Nieuwe Binnenweg – burgemeester Aboutaleb, alstublieft, doe er nou eens wat aan!) – is belasting betalen een voorrecht.

Bedrijven als ASML, Philips, DSM en Shell hoeven niet alle heffingen en belastingen op gas en licht te betalen. Andere landen trekken ook aan deze multinationals, zoals we gezien hebben bij Shell, Unilever en RELX, en Nederland wil hen behouden. Zulke bedrijven nemen buitengewoon slimme mensen aan en maken die nog slimmer, en ook wordt er veel verdiend, waar eenieder (en de overheid al helemaal) baat bij heeft.

Dat bedrijven minder heffingen betalen, is geen ‘subsidie’. Als ik voor een appel van 11 cent 1,10 euro betaal en u niet, dan krijgt u geen subsidie maar word ik opgelicht. Maar ja, actiegroep Extinction Rebellion (XR) noemt de kortingen op heffingen ‘subsidie’, kalkt dit op een muur naast de bezette snelweg in Den Haag en *tout le monde* bouwt het na.

Jesse Klaver van GroenLinks: ‘De demonstranten hebben groot gelijk met hun eis. Het is absurd dat we miljarden aan subsidies in de fossiele industrie pompen.’ In haar column in *de Volkskrant* schrijft wetenschapsjournalist en XR-activist Asha ten Broeke: ‘Onze overheid beschermt ons niet; ze deelt nog steeds miljardensubsidies uit aan de fossiele industrie.’

De 31-jarige Daan van Meurs zegt in het *AD* dat hij geen nieuw kind wil. ‘De overheid heeft de plicht om ons te beschermen tegen bedrijven die onze bestaanszekerheid bedreigen. Het tegendeel gebeurt: de overheid schenkt 17,5 miljard subsidie aan de fossiele industrie.’

Nee dus. CDA-Kamerlid (en natuurkundige) Henri Bontenbal wijdt er op zijn website een beschouwing aan. In de eerste plaats heeft Nederland geen prijs-subsidie op fossiele brandstoffen, zoals sommige landen in Zuid-Amerika – die dat overigens niet doen om Shell te spekken, maar juist om de kleine man van dienst te zijn: ze willen benzine betaalbaar houden voor arme mensen.

De verwarring is ontstaan door een artikel van Alman Metten (oud-lid van het Europees Parlement voor de PvdA) op de website *Me Judice*. Daarin heeft hij allerlei fiscale voordelen op een rij gezet, rijp en groen door elkaar: het voorkomen van dubbele belastingheffing, kwantumkorting (‘degressieve energielasting’) voor bedrijven die veel gas en licht afnemen, investeringsaf-trek voor kleine gasvelden, teruggave van energielasting voor kerken (die zou je ‘fossiel’ kunnen noemen, maar dat bedoelen ze waarschijnlijk niet bij Extinction Rebellion), een verlaagd tarief voor de glastuinbouw.

Bontenbal legt post voor post uit dat je dit toch heus, echt, werkelijk geen subsidie kunt noemen. Ook energiedeskundige Martien Visser, lector bij de Hanzehogeschool in Groningen, vindt het raar om van ‘subsidie’ te spreken. ‘Vreemd dat dit kritiekloos overgenomen wordt door serieuze media.’ Econoom Wouter Roorda becijferde voor *Wynia’s Week* zelfs dat het omgekeerd is: de overheid haalt 35 miljard belasting op bij de fossiele bedrijven. Roorda stuurde zijn berekeningen op naar *Trouw* en *NRC*, maar kreeg ze niet gepubliceerd.

Tot slot: het verhaal dat de fossiele industrie subsidie krijgt, is een jij-bak. Een jaar of vijftien geleden hadden windmolens en zonnecellen veel subsidie nodig en daar maakten de toenmalige tegenstanders werk van. Zo zei VVD-leider Mark Rutte eens in een debat: ‘Windmolens draaien niet op wind, maar op subsidie.’

En dus kwamen Extinction Rebellion, Greenpeace en consorten met een tegenargument: ook Shell krijgt subsidie. Het is niet waar, maar als je het vaak genoeg herhaalt, wordt het voor zoete koek geslikt. **EW**

Betaal ik € 1,10 voor een appel en u € 0,11? U wordt u niet gesubsidieerd, ik word opgelicht